

ANKIETA
DLA „SŁOWNIKA POLSKI WALCZĄCEJ
NA KRESACH PŁN-WSCH. RZECZYPOSPOLITEJ”

1. Lenczewski-Samotyja Czesław, ps. „Żbik”, s. Adama i Stanisławy zd. Zalewskiej
2. W 1912r. w Soczewkach, pow. Baranowicze
3. 12 maja 1944r. zamordowany w obozie śmierci w Kołdyczewie, pow. Baranowicze, wojew. nowogródzkie, przez białorusko-niemieckie służby bezpieczeństwa
4. Rodzice ziemianie, właściciele majątku ziemskiego Soczewki w gminie Stołowicze, powiat Baranowicze, województwo Nowogródek. Uczęszcza do gimnazjum państwowego im. Tadeusza Rejtana, które ukończył w 1932r. otrzymując świadectwo dojrzałości. W latach 1933/34 odbywa czynną służbę wojskową na Dywiz. Kursie Podchor. Rezerwy przy 20 DP w Słonimie. W roku 1934 podejmuje studia na wydziale prawa Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. W latach 1934-39, kontynuując studia, pracuje na kolei w służbie ruchu w DOKP Wilno. W roku 1935 odbył 6-cio tygodniowe ćwiczenia oficerów rezerwy i otrzymał awans na podporucznika w rezerwie. W roku 1938 jako pracownik kolejowy w służbie ruchu delegowany został do ekipy kolejowej przy zajmowaniu przez gen. Bortnowskiego Zaolzia. Po powrocie otrzymuje stanowisko dyżurnego ruchu na stacji granicznej z Litwą- Zawiasy. Podczas mobilizacji w 1939r. jest przez PKP reklamowany i w wojnie 1939r. bierze udział w charakterze dyżurnego ruchu na w/w granicznej stacji Zawiasy. Tą drogą przecho-
dzą liczne transporty ewakuującego się wojska polskiego i instytucji na teren państwa litewskiego. Przy udziale członków miejscowego zw. strzeleckiego i młodzieży organizuje ukrycie broni i amunicji, pozostawionych przez ewakuujące się polskie oddziały wojskowe, policji i inne. Przyjmuje też pierwszy pociąg litewski z władzami zajmującymi obszar wileński.
5. Po zajęciu obszaru wileńskiego przez władze litewskie, początkowo pełni służbę na zajmowanym stanowisku. Na początku listopada 1939r. zostaje zwolniony. Wraz z ^{powracającym} przybyłym z wojny bratem Witoldem podejmują pracę jako robotnicy przy budowie szosy Wilno-Kowno, przebiegającej przez teren powiatu N. Troki. Po zajęciu Wileńszczyzny przez wojska niemieckie wraca w lipcu 1941r. do rodzinnego majątku Soczewki w powiecie baranowickim. Zostaje zatrudniony przez niemieckie władze okupacyjne na stanowisku zarządzającego rodzinnym majątkiem. Sprowadza pozostałą rodzinę: brata Witolda, matkę Stanisławę i siostrę Marię, których formalnie zatrudnia jako pracowników w majątku. Na stanowisku

1911

zarządzającego pracę pełni do połowy kwietnia 1944r., kiedy został podstępnie aresztowany przez służby bezpieczeństwa z Baranowicz. Poddany śledztwu i torturom wraz z matką i siostrą zostają w nocy z 11 na 12 maja 1944r. rozstrzelani w obozie zagłady w Kołdyczewie.

6. Służba Zwycięstwu Polski od listopada 1939r. w okręgu wileńskim i ZWZ, poprzedniczka AK.
7. Do organizacji SZP wstępuje w końcu listopada 1939r. Składa przysięgę w Wilnie. Oddelegowany jest do pracy konspiracyjnej w placówce SZP Jateluny, Zawiasy, Rykonty zorganizowanej wśród pracowników zatrudnionych przy budowie szosy Wilno-Kowno, okręg wileński. Od 09.1941 do 04.1944 Okręg Nowogródzki (Nów) komendant placówki gminy Stołowicze obwodu baranowickiego (Puszcza) ps. „Żbik”, Komendant Rejonu Horodyszcz ppor. Kazimierz Popkowski „Michał”, Komendant obwodu baranowickiego ppor. „Wiktor” (Witold Lenczewski-Samotyja), brat Czesława. Dowodzona przez ppor. „Żbika” ^{placówka} była sprawnie zorganizowana i wyróżniała się w Rejonie Horodyszcz i obwodzie baranowickim działalnością konspiracyjną i dywersyjną. Na terenie placówki ^{w kołdyczewie} Soczewki w gospodarstwie rodziny Sieciechów działał bardzo wydajnie warsztat wyrobu materiałów wybuchowych i min, wykorzystywany przy na szeroką skalę prowadzonej dywersji na torach przez drużyny pirotechniczne ppor. Jana Woźniaka, ps. „Kwaśny”, „Cichociemny”, organizator dywersji w Inspektoracie „Południe” w Okręgu „Nów”. Poza tym majątek Soczewki odgrywał znaczącą rolę w działaniu Inspektoratu rtm. Macieja Stopy „Andrzej” i komendanta obwodu ppor. „Wiktora” w zabezpieczeniu materiałowym działania organizacji. Do oddziału partyzanckiego nie zdążył przejść. Podstępnie zostaje aresztowany przez baranowickie SD w kwietniu 1944r. na skutek zdrady członka - prowokatora, a wraz z nim kilkunastu członków placówki Stołowicze i w następstwie kilkudziesięciu z Rejonu Horodyszcz. Osadzeni w Kołdyczewskim obozie koncentracyjnym, zostają pomordowani. Ppor. „Żbik” wraz z matką Stanisławą i siostrą Marią zostają wyprowadzeni w nocy z 11 na 12 maja 1944r. i rozstrzelani z grupą więźniów. Pozostali więźniowie zginęli w czasie likwidacji obozu w dniach 27-29 czerwca 1944r. Dokładny opis zagłady w Kołdyczewie omówiony jest w artykule W. Noskowskiego w Wileńskim Przekazie Nr 37 z 1996r.
8. Nie zdążył
9. Represje niemieckich i białoruskich służb bezpieczeństwa. Ppor. Czesław Lenczewski-Samotyja „Żbik” aresztowany wraz z matką Stanisławą i siostrą Marią za działalność w szeregach ZWZ-AK obwodu Baranowicze (Puszcza) po torturach zostali pomordowani

1911

1911

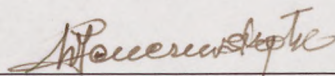

w dniu 12 maja 1944r. Ojciec Adam Lenczewski-Samotyja aresztowany we wrześniu 1939r. przez NKWD, zginął w 1940r. w kopalniach syberyjskich.

10. Nie dotyczy
11. Nie dotyczy
12. Nie zdążył otrzymać
13. Wykaz zamordowanych w Kołdyczewskim obozie zagłady autorstwa p. Wiktora Noskowskiego powinien po uzupełnieniu i aktualizacji nazwisk z krótką ich biografią znaleźć odpowiednie miejsce w tym „Słowniku Polski walczącej na kresach Płn-wsch. II Rzeczypospolitej; do dopracowania tego wykazu należy zaprosić kol. Wiktora Noskowskiego- autora artykułu w Wileńskim Przekazie Nr 37 z 1996r.
14. Wileński Przekaz Nr 37 z 1996r. ŚZŻAK; redakcja O. Christa wyd. Środowisko Okręgu Wileńskiego
15. Nie dotyczy
16. Załączam fotografie Czesława Lenczewskiego-Samotyji, ps. „Żbik”; inne jakiegokolwiek dokumenty dot. naszej rodziny zaginęły w wyniku losów naszej rodziny podczas wojny.

Wniosek przedkłada komendant obwodu Baranowicze (Puszcza) ppor. „Wiktor” (Witold Lenczewski); brat zamordowanego Czesława, żołnierza Armii Krajowej.

Łódź, dn. 5.02. 1997r

Witold Lenczewski
„Wiktor-Strzała”

Manuscript

202